

Jogszabály változások 2026 elején a víziközműjogban

A 2025. év vége nem hozott meglepő újdonságokat a víziközmű jogban. A meglepetés hiánya annak is betudható, hogy az Energiaügyi Minisztérium képviselői a víziközműves szakma rendezvényein jó előre kommunikálták a várható változásokat.

A karácsony előtti utolsó munkanapon 2025.12.23-án a környezetvédelemmel, a hulladékgazdálkodással és a víziközmű-szolgáltatással összefüggő törvények módosításáról szóló 2025. évi CXXIV. törvény 10-11-12.§-ai módosították a Víziközmű szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvényt (Vksztv.)

Ezen módosítások közül a leglényegesebb az ellátásért felelős, és a szolgáltató közötti a víziközmű üzemeltetési szerződés megszüntetésének közös megegyezéssel történő megszüntetésének határidejének szabályozása.

A Vksztv. 20. § -a kiegészült egy (3b) bekezdéssel, ami a következőképpen hangzik:

(3b) A (3a) bekezdésben foglaltaktól eltérően a határozatlan vagy határozott időre kötött üzemeltetési szerződés a felek közös megegyezésével 30 napos felmondási határidővel is megszüntethető, ha az ellátásért felelős ezzel egyidejűleg gondoskodik az új üzemeltetési szerződés megkötéséről, a szerződött víziközmű-szolgáltató pedig az új üzemeltetési szerződés jóváhagyására, valamint az engedély kiadására vagy annak módosítására irányuló kérelem Hivatalhoz történő benyújtásáról.

Ez a szabályozás egy nagyon hosszú és keserves utat zár le az ellátásért felelősök és a szolgáltatók jogvitáiban. A Vksztv. megalkotásakor a jogalkotó el akarta kerülni, hogy a települési önkormányzatok minden ok nélkül felmondhassák a szolgáltatási szerződéseket, és ezzel ellátási bizonytalanságokat okozzanak. A szabályozás némileg túllőtt a célon, mert gyakorlatilag kizárta a rendkívüli felmondás lehetőségét, és a rendes felmondás lehetőségét nagyon szűk keretek között korlátozta (Gyakorlatilag csak nagyon súlyos szerződésszegés esetén lehetett a szerződést megszüntetni és azt is csak a 8 hónapos felmondási idővel, de csak a tárgyi év végére szólóan.) Természetesen a törvény lehetőséget adott arra, hogy a felek az üzemeltetési szerződésben más okot is meghatározhassanak, de gyakorlatilag két évtized alatt nem talákoztam olyan üzemeltetési szerződéssel, ami erre adott volna lehetőséget. (Főleg, hogy ezeket a szerződéseket szinte mindig a szolgáltatók írták)

A Vksztv. 2023-ig nem ismerte a közös megegyezéssel történő megszüntetés fogalmát, ugyanakkor a MEKH gyakorlata az utóbbi 10 évben már egyre jobban elfogadta azt.

A Vksztv. 2023.06.10.-ben hatályba léptetett módosítása már lehetővé tette, hogy Felek 4 hónapos határidővel, de akkor is csak az év végére szólóan, megszüntessék a szerződést.

Az új szabályozás, amely 2026. január 1-el hatályba lépett közös megegyezés esetén már csak 30 napos határidőt ír elő, nincs kötve az év végéhez, ami nagy könnyítést jelent az ügyintézés során.

Ugyanakkor a módosítás megkívánja a Felek legteljesebb együttműködését, mivel nem elegendő ha korábbi szolgáltató „egyetért” az üzemeltetési szerződés megszüntetésével. de már rendelkezésére kell állnia az új szolgáltatónak is, amely ezen 30 napon belül szolgáltatási engedélyt kér ugyanerre az üzemeltetési területre. (Érdekes kérdés lehet, hogy mi történik abban az esetben, ha az új szolgáltató nem kapja meg az engedélyt? Kit jelöl ki a Hivatal közérdekű üzemeltetőnek? A régit vagy az újat?)

Érdekes tény, hogy a jogalkotó azon a kifejezésen, hogy az ellátásért felelős „gondoskodik az új üzemeltetési szerződés megkötéséről” nem azt jelenti, hogy az ellátásért felelős a Vksztv és a 54/2013. (II.27) Korm. rendelet (Vksztv Vhr.) által az üzemeltetési szerződés elsődleges létrejöttének tekintett pályázati eljárást folytatja le, hanem a bérleti és vagyonkezelési szerződések kivételes szabályozási lehetőségével él, amely szerint nem kell pályázati eljárást lefolytatni, ha az ellátásért felelős tulajdonos részesedéssel rendelkezik az adott szolgáltatóban.

Ebből az is következik, hogy egy ilyen jellegű szerződés megszüntetés esetén nemcsak a korábbi szolgáltató, és az új szolgáltató egyetértése szükséges, de az új szolgáltatónak részvényt, vagy üzletrészt is kell biztosítania az ellátásért felelős részére.

Véleményem szerint ez néha olyan majdnem akkora adminisztratív feladatot jelent, mint egy pályázat lefolytatása.

(A jogszabály szövegével kapcsolatosan annyi megjegyezhető, hogy véleményem szerint a közös megegyezés esetén nincs „felmondási idő”, tekintettel arra, hogy egy egyoldalúan gyakorolható jognyilatkozatra utalna. Jogilag helyesebb lett volna a (3a) és a (3b) bekezdésekben is csak „határidő” kifejezést használni)

A törvénymódosítás másik része egy vagyoni-jogi-számviteli kérdés, amely lehetővé teszi a keresztfinanszírozás alapelveinek figyelmen kívül hagyását a víziközmű szolgáltató tulajdonában álló működtető eszközök fenntartása esetében.

A laikusok számára a keresztfinanszírozás tilalma, mint alapelv azt jelenti, hogy két ágazat (víz és szennyvíz) díjaiból nem lehet az egyéb gazdasági tevékenységet, vagy ilyen tevékenység fedezetét finanszírozni. A működtető eszközök olyan vagyoni elemek, amelyek nem víziközművek, de azok a működését elősegítik.

Jóval nagyobb jelentőséggel bír, hogy az év utolsó előtt napján megjelent 42/2025. (XII.30.) EM rendelet a víziközművek közötti kapcsolódó szolgáltatás rendjéről címmel, amely meghatározata a kapcsolódó szolgáltatások díját, közismertebb nevén az ún. „átadási árakat”.

A nem lakossági felhasználók díjának meghatározását követően ez egy újabb jelentős lépés volt azon elmulasztott szabályozások rendezésére (pld. a víziközmű fejlesztési hozzájárulás, a használati díjak stb.), amelyek már csaknem két évtizede nyomasztják a víziközmű szektort.

Szintén a laikusok kedvéért egyszerűsítve: az átadási árak azok az árak, amelyekért az egyik szolgáltató cég a másiknak ad át ivóvizet, vagy vesz át szennyvizet.

Ez az díjszabályozás igencsak kalandos életutat tudhat maga mögött, sok más díj mellett befagyasztásra került, majd félig hatósági árból egy évre szabadítás, aztán 2026. január 1-től megint hatósági áras lett.

Az új jogszabály viszont nem sokat kértelt szabályozás szempontjából: nincsenek sávok vagy táblázatok, nincs mérlegelési lehetőség, az Energiaügyi Miniszter rendelete két számot ad meg: nevezetesen az ivóvíz átadás esetében az átadási ár 257 Ft/m³, míg a szennyvíz esetében 465 Ft/m³.

Maga az átadási ár nem érinti a felhasználókat, ahogyan azt a rendelet deklarálja is, de a jelentőségéhez elég annyi, hogy használati díjak mellett a legtöbb jogvita ezen díj szabályozásának hiányából keletkezett, amelyet néhány mértékadó kúriai döntés zárt le. (Kevesebben tudják, hogy a víziközmű szabályozás 2023-as reformját, amelyen 15 év után a nem lakossági díjat és a Víziközmű-fejlesztési és Ellentételezési Alapot köszönhetük, éppen a Fővárosi Önkormányzat és az agglomeráció között az átadási árak körüli vita robbantotta ki. lásd:

https://www.linkedin.com/posts/iv%C3%A1n-dr-szab%C3%B3-llm-05229173_a-f%C5%91p-olg%C3%A1r-mester-helyettes-kiharcolta-a-nem-activity-7153039491367084032-QRbf?utm_source=share&utm_medium=member_desktop&rcm=ACoAAA-GZ_4BVqIG8MtKHNGi_CTNhYXGOh4YR9o)

A jogszabály természetesen „ex nunc” (mostantól) lépett hatályba, ennek megfelelően módosítja a már érvényben és hatályban lévő átadási szerződéseket. Érdekes kérdés lesz, hogy az átadási díj egy éves „piaci” időszaka milyen jogvitákat generálhat.

Az átadási díjakat a jogszabály most már rendezi, de azok a szolgáltatók, amelyeknek ez a díj túl nagy költséget jelent, nem szabadulhatnak a szerződésből, mivel a Vksztv. 67.(1b) bekezdésébe foglalt részleges felmondási tilalom továbbra is érvényben van.

A felmondás gyakorlására viszont nem biztos, hogy szükség van, ha a Víziközmű-fejlesztési és Ellentételezési Alapról szóló 24/2023. (XII. 13.) EM rendelet az átadás árból eredő veszteséget mint elismert és indokolt költséget veszi figyelembe, és az adott víziközmű szolgáltató ezért kompenzációt kap.

Ennek a munkának az elkészítéséig a 24/2023. (XII.13.) EM rendelet nem módosult, így jelenleg még nem ismerjük melyik szolgáltatónak mennyit kell befizetnie az Alapba, illetve részesül abból.

kelt: Budapest, 2026.01.17.

Dr. Szabó Iván LLM